

A ZÁRÓDOLGOZAT/SZAKDOLGOZAT/DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A felsőtárkányi Vár-hegy történetének és természeti értékeinek vizsgálata

Vinczéné Korózs Zsuzsanna

Természetvédelmi mérnöki MSc levelező

Vadgazdálkodási és

Természetvédelmi Intézet

Belső témavezető: Dr. Saláta Dénes egyetemi docens

A Vár-hegy Egertől 12 km-re található, Noszvaj és Felsőtárkány között, nevét a rajta található földváról kapta, melyet valószínűleg a bronzkorban építettek, majd később a középkorban kőfállal is megerősítettek. Régészeti kutatások bizonyítják, hogy már az őskortól kezdve lakott terület volt. Jelentős leletanyag került elő a neolitikumból, a bronzkorból és a középkorból is. Értékes információkat szolgáltatnak a Kyjatice-kultúráról, a régmúlt emberi közösségek életmódjáról és a környezetükhöz való viszonyukról. A földvárak megőrzése és védelme az egész társadalom felelőssége. Az illegális kincskeresés és az általános rombolás káros hatásai jelentős veszélyt jelenthetnek, ezért fontos, hogy mindenki tiszteletben tartsa ezen emlékeket, és segítsen a védelmükben. A Bükk Nemzeti Park Igazgatósága KEHOP pályázat útján végzett állagmegóvást a földvár területén, ami előtt LiDAR felvétel is készült a pontosabb lehatárolása érdekében. A történelmi értékei mellett, a terület a rajta található természeti értékek miatt is jelentős. Az erdő nem csupán az élőlények otthona, hanem az ökoszisztéma bonyolult hálózatainak színtere, egy tökéletes rendszer, amelyben mindenkinek meg van a maga szerepe. Éppen ezért az erdők természetközeli állapotának megőrzése és a fenntartható erdőgazdálkodás kiemelkedő fontossággal bír a jelenlegi környezeti kihívásokkal küzdő világunkban. Dolgozatomban igyekeztem bemutatni a felsőtárkányi Vár-hegy területén található földtani formációkat (Hámori Dolomit; Várhegyi; Felsőtárkányi Mészke), a különböző erdőtársulásokat (szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmeléklető-erdő élővilágát), valamint a természeti értékek közül a jelentősebbeket részleteztem. A terület kiemelkedő növénye a boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*), amely hazánk állományának jelentős százalékát teszik ki. A Vár-hegyen található erdőrezervátum biztosítja a természetközeli erdők megőrzését, amelyek jelentős értéket képviselnek az ökoszisztémák, a biodiverzitás, a klíma, valamint az emberi jólét szempontjából. Lehetővé teszik az ilyen fajok számára a természetes

élőhelyeik megtartását, az élekciklusok teljes körű kifejlődését, valamint a populációk növekedését és mozgását. A holtfa különösen fontos a gombák és kiemelten a szaproxilofág ízeltlábúak szempontjából. Ezen szervezetek hozzájárulnak a faanyag lebontásához és így elősegítik a talaj termékenységét és tápanyagellátását. A holtfa számos élőlénynek biztosít megfelelő élőhelyet, táplálékot, a madarak és a denevérek számára a holtfa biztosítja a fészkelési helyet és a menedéket. Az erdők mostani állapotának fenntartása, illetve a felhagyott dolomitbánya környezetének helyreállítása kulcsfontosságú a biodiverzitás megőrzése szempontjából, a területen folytatott kutatások, vizsgálatok vagy ásatások további felfedezésekkel járhatnak, amelyek még jobban segíthetnek megérteni az emberi történelem és a természet kapcsolatát.